

Wiel Pasmans (1918 – 2004)
koster, organist, dirigent, ondernemer

Ooit stond er in een artikel van Jeu Lenssen in de Geulrand (no. 31, 1990) dat Wiel Pasmans een muzikale duizendpoot was. Niets is minder waar. Als men terugkijkt op z'n leven wordt pas echt duidelijk wat hij betekende voor het muzikale leven in Schin op Geul en ver daarbuiten en andersom ook de betekenis van de muziek voor zijn eigen leven.

Hij was niet iemand van veel woorden; hij drukte zich vooral uit met muziek. Niet de grote gebaren maar subtiele aanwijzingen waren zijn grote dirigeerkracht.

Wiel Pasmans werd geboren op 12 november 1918 in Schoonbron (gemeente Wijlre). Hij was de op één na jongste in een gezin van 8 kinderen. In 1930, het jaar waarin hij zijn vader verloor, kreeg Wiel zijn eerste muziek- en orgellessen bij de paters Jezuïeten in Valkenburg. Tevens werden hem de geheimen van het kosterschap bijgebracht.

Nadien volgde hij een zesjarige opleiding voor koor- en orkestdirectie aan het Maastrichts muziekllyceum. Een periode waarin een hechte vriendschap ontstond met Martin Koekelkoren, de latere dirigent van de Maastrichter Staar. Zijn grote voorbeeld (en leraar) was Henri Hermans. Deze dirigeerde in zijn studententijd het Maastrichts Symfonie Orkest (het latere LSO) en de Maastrichter Staar.

Wiel en vrienden (1937)

In 1937 ontstond onder zijn leiding een mannenkwartet, bestaande uit Jeu Jennekens, Sjeuf van Weersch, Zef Boon en Jacques Steinbusch. Later werd dit uitgebreid tot een dubbel kwartet. In 1939 werd, onder de naam Inter Nos, een mannenkoor opgericht. Het koor trad pas na de oorlog naar buiten omdat men weigerde toe te treden tot de cultuurkamer. Wel werd onder in de bezettingsjaren ijverig gerepeteerd in 't café van Piet van Weersch. In deze periode aanvaardde Wiel de functie van kosterorganist in de parochiekerk van Schin op Geul.

Rond 1942 kreeg hij een betrekking als administrateur bij de mijn Julia. De muzikale activiteiten namen nu in snel tempo toe. Gedurende enkele jaren dirigeerde hij 6 zangkoren en 2 harmonieën. Successen bleven niet uit. In 1949 behaalde hij met het twintig man sterke Inter Nos 2 eerste prijzen bij een concours van de Beeker Liedertafel. Enkele weken later werd dit overtroffen met een eerste prijs + dirigentenprijs op het zangfestival "Het Nederlandse lied" in Hilversum.

In 1946, tijdens zijn bezoeken aan de hoeve van de familie Boschouwers in Schoonbron, waar hij wekelijks melk haalde voor het gezin Pasmans, bleide een liefde op tussen Wiel en Sophie Maessen (van de Struchterhof) die werkzaam was op de boerderij van haar grootmoeder. Als zoon van een arbeider vragen om de hand van een boerendochter was destijds gedurfd en leverde bijna altijd een ontkennend antwoord op. Zo ook voor Wiel. Toch trouwde hij met Sophie in 1951, zij het zonder toestemming. De geboorte van de eerste kleinzoon Jo zorgde er voor dat de familiebanden weer werden herenigd.

de koster onderweg in de Tolhuisstraat (1941)

Naast zijn dagelijkse werk op de mijn, het dirigentschap van tal van koren en muziekgezelschappen en de zorg voor zijn gezin met zes kinderen, gaf Wiel in de vijftiger jaren ook nog les op de muziekschool en privélessen aan huis. In 1961 startte een nieuwe uitdaging als Wiel en Sophie een pensionbedrijf openen onder de welluidende naam "Silenzio". Na 11 jaar werd dit pension verruild voor het beheer van het zwembad en restaurant bij Ehrenstein in Kerkrade. Zeer intensieve jaren waarin de muziek een belangrijke rol bleef spelen. Onder leiding van Wiel werd door Inter Nos een groot aantal concertreizen gemaakt. Tot de hoogtepunten behoorden de reizen naar het voormalige Joegoslavië en een reis naar Wenen.

In 1979 kreeg Wiel n.a.v. een uitvoering van “Pesem o Svobodij” van de componist Radovan Gobec een alleszeggend compliment: “Alhoewel ik het werk zelf gecomponeerd heb is het mij nooit gelukt er zo’n geweldige uitvoering van te geven....”.

Ook ontving hij in dit jaar de eremedaille in zilver behorende bij de orde van Oranje Nassau, in het bijzonder voor zijn vele verdiensten voor het koor Inter Nos.

Op 6 februari 1982 nam Wiel na 43 jaar Inter Nos afscheid van het koor en werd hij benoemd tot eredirigent.

echtgenote Sophie en kinderen bij het in 1982 onthulde portret van Wiel in de gemeentegrot

Tevens viel hem de onderscheiding Pro Ecclesia ten deel omdat hij meer dan 40 jaar koster en organist was van de Mauritiusparochie.

In 1983 stopte hij zijn werkzaamheden in Kerkrade en besloot wat meer rust te gaan nemen. Hetgeen moeilijk lukte want men bleef hem vragen als uithulp voor het bespelen van het orgel en dirigeren van koren.

Midden jaren tachtig verhuisden Wiel en Sophie naar de Mauritiussingel. Daar overleed Wiel, na een kortstondige ziekte, op 5 februari 2004.

Fon Weusten